

Experterna:
Därför är det smart
att bli medlem
Sid 14

Våga kombinera
hjärta och hjärna
Sid 10

Personalvetare

Hur mycket tjänar
personalvetare?

Sid 12

Så tycker
Akademiker-
förbundet SSR

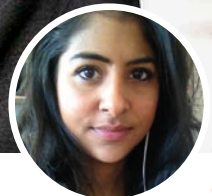
Sid 15

Therése Sörman är
hr-chef i it-branschen

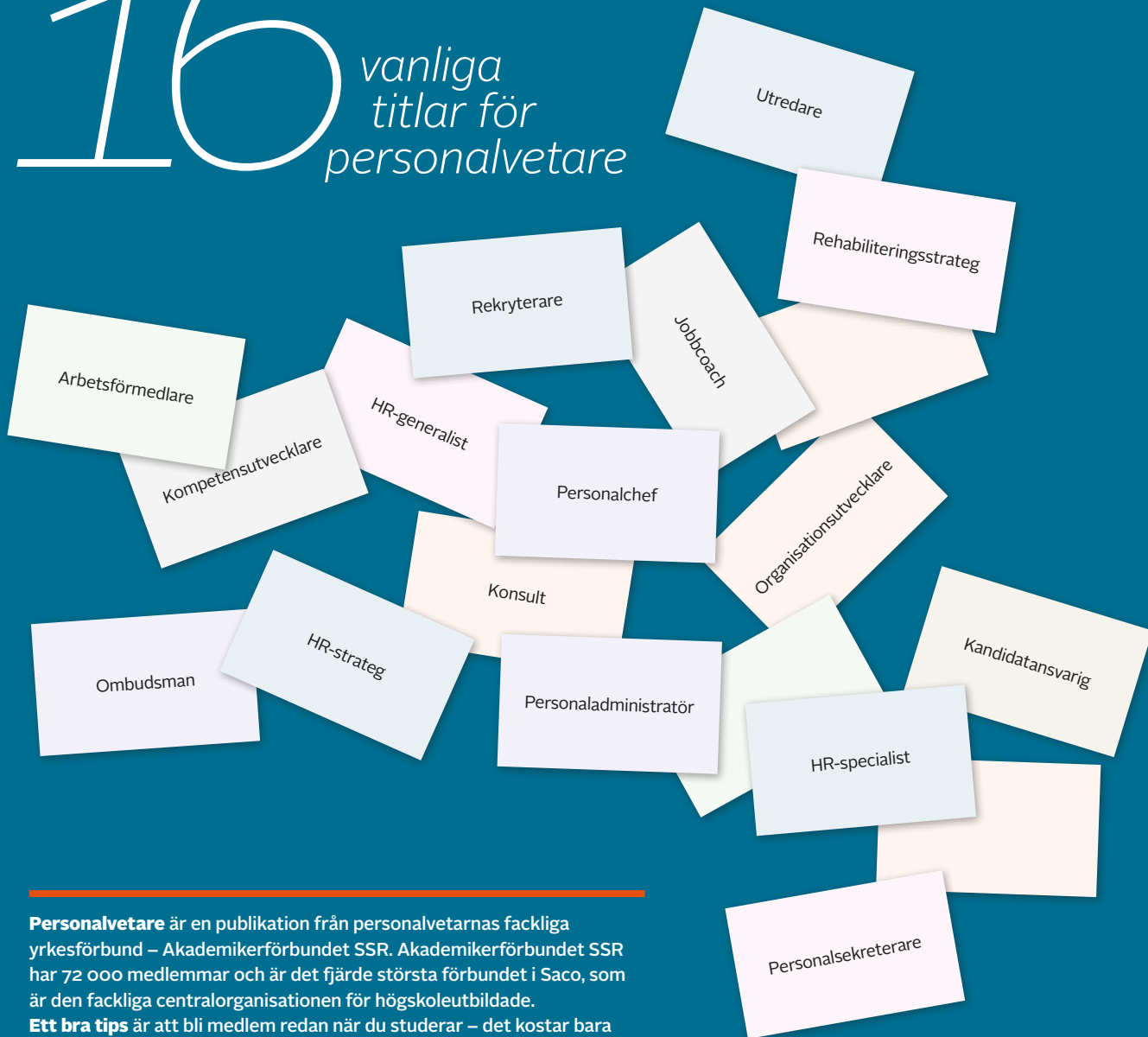
Människor är så viktiga

Sarita: "Mitt nätverk
har blivit bredare"

3 saker du
inte visste om
personalvetaryrket

16 vanliga titlar för personalvetare

Personalvetare är en publikation från personalvetarnas fackliga yrkesförbund – Akademikerförbundet SSR. Akademikerförbundet SSR har 72 000 medlemmar och är det fjärde största förbundet i Saco, som är den fackliga centralorganisationen för högskoleutbildade.

Ett bra tips är att bli medlem redan när du studerar – det kostar bara en ynka hundring för hela studietiden. Då får du tillgång till vår samlade kunskap, trygghet, service och nyttiga förmåner inför ditt framtida yrkesliv. Slå en signal på 08-617 44 00 eller maila medlem@akademssr.se så ordnar vi det. Du kan också fixa det själv på akademssr.se/blimedlem.

Välkommen som medlem!

Akademikerförbundet SSR

HR är hett

Ett modernt arbetsliv kräver kunskap, kompetens och utveckling. I ett modernt arbetsliv står människan och människans förmågor i centrum.

Det gör dig som personalvetare till en central aktör på arbetsmarknaden eftersom yrket handlar om att hantera de mänskliga resurserna på en arbetsplats. Allt fler personalvetare och HR-specialister arbetar dessutom med övergripande strategiska frågor på sin arbetsplats och sitter ofta i ledningsgruppen.

HR-specialisten Ann Hennicks har uttryckt saken på ett träffande sätt: "Vi befinner oss i en tidsålder då HR är hett."

Det finns många vägar inom personalvetryrket. Det går att välja specialist- eller linjechefsspår, det går att bli generalist, coach eller något annat. Allt handlar i grunden om samma sak: att arbeta med människor och människors utveckling.

Akademikerförbundet SSR är Sveriges största förbund för personalvetare. Vi är med dig oberoende av inriktning eller var du jobbar.

Förbundet jobbar för att stärka personalvetarnas yrkesroll och möjligheter på arbetsmarknaden. Vi stödjer chefer och personalvetare att skapa ett mänskligt arbetsliv.

Heike Erkers är
förbundsordförande i
Akademikerförbundet SSR.

3

SAKER DU
INTE VISSTE OM
PERSONALVETARNA

Sveriges första "personalvetare" kallades yrkesinspektriser och den första hette Kerstin Hesselgren. Enligt 1912 års arbetarskyddslag skulle inspektriserna verka inom industrin för att stötta kvinnliga arbetare. Efter hand började allt fler företag anställa egna personalkonsulenter, och dagens personalvetryrke och HR-profession tog sakta form.

De första personalvetarutbildningarna på landets universitet etablerades 1982.

I dag finns omkring 20 000 yrkesverksamma personalvetare i Sverige.

Jag fick jobb via praktiken

Det var ingen självklarhet att det skulle bli just it-sektorn, men Therése Sörman trivs i en bransch där människors kompetens är avgörande. Och även om hon jobbar i ett stort internationellt företag tycker hon att hon möter mindre prestige än i andra mer traditionella branscher.

När vi träffar Therése Sörman har hon just kommit hem från en tjänsteresa till Prag. Vi har bestämt möte på Haga Forum, en restaurang alldeles utanför tullarna i Stockholm, med utsikt över Hagaparken och Brunnsviken.

– Jag var i Prag för att samordna HR-administrationen till ett så kallat Shared service center för hela Europa. Allt som handlar om löneadministration, arbetstider och annat hamnar där. Vi som sitter med HR-frågorna i Sverige kommer arbeta mer strategiskt. →

– Det är en utmaning för oss som jobbar med HR, att hitta en bra mix i personalstyrkan och se till att det bli fler kvinnor till exempel, säger Therése Sörman.

→ Therése jobbar som HR-chef på CSC i Sverige, ett konsultföretag som specialiserat sig på IT-baserade affärslösningar.

Företaget är amerikanskt, har 500 anställda i Sverige och omkring 90 000 internationellt. Therése har arbetat där sedan 2005.

Men det var ingen självklarhet att det skulle bli just IT-branschen när Therése läste PA-linjen på högskolan i Östersund.

– Det handlade mest om att jag gjorde min praktik på ett IT-företag som hette Adcore och blev erbjuden en anställning. Då valde jag att läsa klart och göra min C-uppsats på företaget, och sedan fanns det ett jobb när jag var klar. Hade jag valt att göra min praktik i någon annan bransch kanske jag hade stannat kvar där.

Adcore var ett av de företag som expanderade snabbt under den första IT-boomen i början av 2000-talet. Men IT-boomen blev till IT-krasch och efter en tid blev en av Therése huvuduppgifter att säga upp personal.

– Det var på flera sätt en nyttig erfarenhet. Jag var på ganska kort tid med om en hel personalcykel, med anställningar, fortbildning och administration och sedan uppsägningar.

Hon tystnar en sekund, säger sedan med ett snett leende:

– Och därefter fick jag sluta själv. Även det var en nyttig erfarenhet eftersom jag ju säkert skulle sitta på andra sidan längre fram i arbetslivet.

Efter några månader fick hon jobb på nytt, och det går inte att ta miste på att Therése är nöjd över att hon hållit sig kvar i just IT-branschen.

– Det är väldigt tacksamt att jobba med HR-frågor där eftersom människor är så viktiga. Vi säljer ju kompetens, och om vi inte utvecklar personalen och hela tiden låter människor lära sig nya saker kommer vi att tappa mark. Dessutom gillar jag kulturen i

”Och därefter fick jag sluta själv. Även det var en nyttig erfarenhet.”

IT-bolagen. Den är ofta mer prestigelös än i andra branscher.

Men det är också en manligt dominerad bransch.

– Det är en utmaning för oss som jobbar med HR, att hitta en bra mix i personalstyrkan och se till att det bli fler kvinnor, till exempel.

Therése berättar om bolagets utveckling, om utvecklingen med verksamhet i en rad olika länder. Hur programmeringen allt oftare förläggs till ett land som Indien, andra verksamheter hamnar i Baltikum eller på det administrativa centret i Prag.

En av de saker Therése uppskattar med yrket och utbildningen, är att det går att jobba nästan i vilken bransch som helst. Det går att jobba i ett privat företag, som hon själv gör, eller en statlig myndighet eller en kommun eller ett landsting. Även om det finns många saker som skiljer sig åt mellan branscherna är basen för HR-jobbet ändå densamma.

Och Therése har ett råd att ge till dem som i dag läser till personalvetare.

– Jag tror att det är bra att tänka på vad man vill jobba med. Även om det var en slump att jag började i IT-branschen visste jag att jag ville jobba brett. Jag ville inte jobba bara med rekrytering eller bara med vidareutbildning. Jag ville lära mig HR-professionen i sin helhet, och det skulle jag nog rekommendera att man gör. Om man går in brett, och sedan specialiserar sig, då är det också enklare att återvända till det breda perspektivet, som jag gjort nu. ■

Arbetsmarknadsläget för personalvetare

Personalvetare behövs i hela arbetslivet. Det gör att yrkesgruppen återfinns inom en rad olika branscher och arbetsfält.

I början av karriären arbetar många som konsulter och med företagstjänster, till exempel inom rekryterings- och bemanningsbranschen. Det har också blivit större efterfrågan på konsulter som arbetar med personalfrågor. Bland

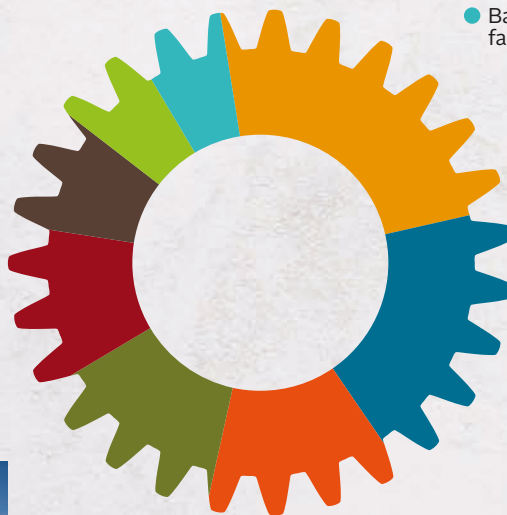
personalvetare som är över 40 år är offentlig sektor den vanligaste arbetsgivaren.

För en nyexaminerad kan det dröja en tid innan hen får sitt första fasta jobb. Samtidigt är andelen som söker jobb bland de som tagit sin examen relativt låg, och sju av tio personalvetare får sitt första kvalificerade arbete inom sex månader efter studierna.

På några års sikt ökar troligen rekryteringsbehovet, då många erfarna inom HR-området väntas gå i pension. Samtidigt väntas tillgången på såväl erfarna som nyexaminerade personalvetare vara fortsatt god, så det råder balans på arbetsmarknaden för bägge grupperna. ■

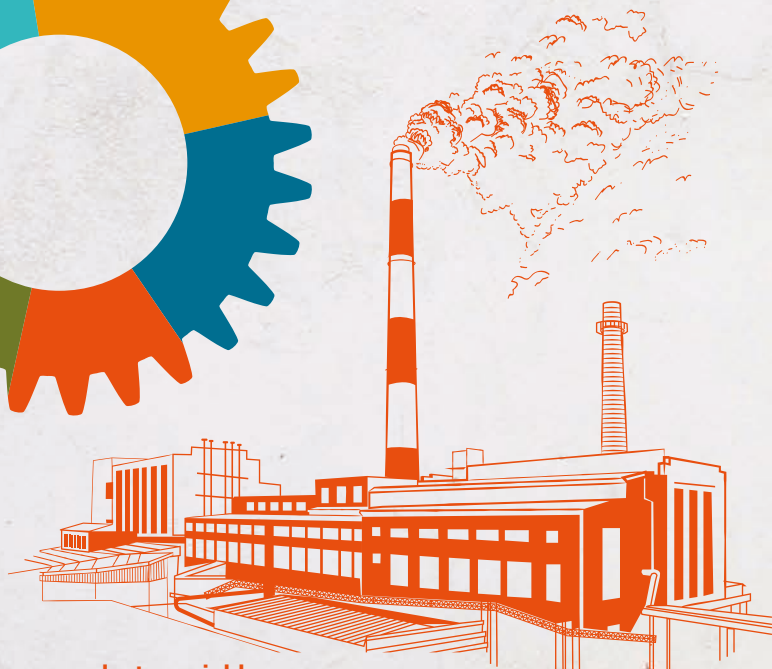
I de här branscherna arbetar personalvetarna

8%
av personalvetarna arbetar inom utbildning och forskning

● Konsult och företagstjänster	24%
● Offentlig förvaltning	19%
● Basnäringar och industri	13%
● Handel och kommunikation	13%
● Vård och omsorg	11%
● Utbildning och forskning	8%
● Personliga tjänster, kultur	6%
● Bank, försäkring och fastighetsförvaltning	6%

13% av personalvetarna jobbar inom industrin och basnäringarna

Vad gör personalvetarna?

Personalvetare är ofta centralt placerade i sitt företag eller den organisation där denne arbetar. Personalvetarna är i allt högre utsträckning en del av "affärsidén" och ingår ofta i ledningsgruppen.

Personalvetare kan arbeta både strategiskt och praktiskt med att rekrytera personal, vara med och utveckla medarbetarna genom utbildningar och kompetensutvecklingsprogram. Men det kan också handla om att avveckla personal på ett så bra sätt som möjligt för alla inblandade parter.

Det typiska för HR-specialiteten och det moderna arbetslivet är att man ofta arbetar med dessa saker samtidigt.

En personalvetare kan specialisera sig inom något område men också arbeta brett med hela cykeln i ett arbetsliv. Bland de vanligaste arbetsuppgifterna märks rekrytering, headhunting, personlighetsbedömningar, coaching, lönefrågor, arbetsmiljöfrågor, inventering av kompetensen på en arbetsplats, kompetensutveckling, ledarskapsfrågor, vägledning i de anställdas karriär, att förhandla och att avveckla personal.

För många personalvetare är arbetsledning en viktig uppgift. Ungefär var fjärde personalvetare bland Akademikerförbundet SSRs medlemmar arbetar någon gång under sitt arbetsliv som chef. ■

En av fyra personalvetare blir chef någon gång i karriären.

Om du blir chef

Akademikerförbundet SSR har en särskild för-
ening för chefer, Svensk
Chefsförening, som hjäl-
per till i olika typer av
ledarskapsfrågor.

Som medlem i Svensk
Chefsförening får du
rättslig rådgivning och
stöd i din profession, och
någon som driver dina
chefsfrågor i den politiska
debatten.

Du får också vår HR-
och ledarskapstidning
Chefstidningen utan kost-
nad.

Några vanliga arbetsplatser för personalvetare

Många personalvetare finns på fängelserna. Som anställda.

PERSONAL/HR-AVDELNINGAR

KRIMINALVÅRDEN

BEMANNINGSFÖRETAG

ARBETSMILJÖVERKET

FÖRSÄKRINGSKASSAN

REKRYTERINGSFÖRETAG

ARBETSFÖRMEDLINGEN

IT-FÖRETAG

IDÉBURNA ORGANISATIONER

ALLT FLER BLIR OCKSÅ

EGENFÖRETAGARE/KONSULTER

FOTO: KRIMINALVÅRDEN

Funderar du på din yrkeskarriär? Har du frågor? Tankar? Du som är medlem i Akademikerförbundet SSR kan använda vår karriärservice. Du kan få hjälp med utformning av jobbsökan, LinkedIn- och CV-granskning, karriärcoaching och mycket annat. Kolla in vår service på akademssr.se/student.

– Jag ville inte fastna i en snäv karriärväg

Johan Welander hade aldrig kunnat skriva en plan för sin karriär. Möjligheterna öppnade sig genom hans engagemang i ideella organisationer. I dag är han kompetensutvecklingschef på Rädda barnen och författare till boken *Idéburen chef*.

– Det bästa med jobbet är att jag får verka i en världsomspännande organisation som arbetar för barns rättigheter. Det säger Johan Welander, som jobbar som kompetensutvecklingschef på Rädda Barnen.

Johan tog en fil. kand på PA-programmet vid universitetet i Lund. Han fördjupade sig i pedagogik och personalutveckling och tog en magisterexamen i Uppsala samtidigt som han arbetade för studieförbundet Sensus.

Ideellt engagemang

Både under åren som student och i yrkeslivet har Johan varit ideellt engagerad. Listan är lång. Han har varit verksamhetsledare inom Röda Korset, studentaktiv i Akademikerförbundet SSR och Personalvetarstudenters riksförbund, P-Riks.

Under tre år var han vice ordförande för Idea, arbetsgivarförbundet för ideella organisationer och i dag är han bland annat styrelseledamot för den nya mötesplatsen HR-unconf.

Han säger själv att det varit viktigt för honom att inte "fastna" i en snäv karriärväg. Att han alltid sökt bredden och försökt lära sig saker inom olika branscher och yrkesområden.

– Jag tror det är bra att vara bred →

– Jag tror det är bra att vara bred och att lära sig saker inom olika branscher och yrkesområden, säger Johan Welander.

→ och att lära sig saker inom olika branscher och yrkesområden. Mina första år efter personalvetarstudierna i Lund arbetade jag därför som organisationsutvecklare i Sverige och andra delar av världen, med påverkansarbete gentemot riksdag och regering kring den nationella ungdomspolitiken och därefter med internationellt utvecklingssamarbete på Sri Lanka.

– Först fyra-fem år efter examen, hösten 2006, när jag fick frågan om jag ville leda arbetet med att utveckla HR-arbetet inom Sensus studieförbund tog jag en mer renodlad och bred HR-roll.

Idéburen chef

På senare tid har Johan även gjort sig ett namn som författare till boken *Idéburen chef – HR-arbete och personalansvar i ideella organisationer*.

– Det känns som en ynnest att kunna bidra med ny kunskap inom ett ganska utforskat fält, HR-arbete i ideella organisationer, och att föra kunskapsutvecklingen vidare. *Det hade jag aldrig kunnat skriva i någon strategisk plan för min*

karriärutveckling. Den möjligheten uppkom på grund av mitt engagemang i ideella organisationer.

Kombinera hjärta och hjärna

Till de studenter som i dag går på universitetet och snart ska ut i arbetslivet har Johan tre råd. Han talar om dem som mod, uthållighet och att våga använda en kombination av hjärta och hjärna.

– Mod handlar om att göra det du tror på utifrån dina värderingar. Uthållighet om att våga ha is i magen och ibland låta saker ta sin tid. Komplexa förändringar och utvecklingsarbete sker sällan på en kvart om processerna ska vara kvalitativa och hålla över tid. Att kombinera hjärta och hjärna symboliserar att våga välja både och! Inte antingen hjärta eller hjärna. Och det gäller både arbete, karriär och livet i övrigt. ■

Vägen till drömjobbet

Det finns många ingångar till personalvetaryrket och det kan ta en tid innan du blir riktigt etablerad på arbetsmarknaden. Många nyexaminerade jobbar på vikariat eller provar sig fram mellan olika yrken innan man får sitt första fasta kvalificerade jobb.

När man frågar arbetsgivarna vad de letar efter hos unga personalvetare svarar många att det är bra med en spetskompetens. Du kanske är projektledare under studietiden, har it-kompetens eller något specialområde som du är särskilt intresserad av. Den sortens erfarenheter är meriterande.

Det är också en merit att ha ett personligt engagemang, och många personalvetare är också ideellt engagerade vid sidan av jobbet.

Kvinnor i majoritet – men ojämställda löner

Personalvetarna är en yrkesgrupp som domineras av kvinnor. Av alla förvärvsarbetande personalvetare är omkring tre fjärdedelar kvinnor och en fjärdedel män.

Bland de nyexaminerade var 78 procent kvinnor. Kvinnor arbetar i högre utsträckning i offentlig sektor.

På samma sätt som på många andra delar av arbetsmarknaden

är lönerna ojämställda. Enligt en undersökning av Saco har manliga personalvetare nästan 2 000 kronor högre medianlön än sina kvinnliga kollegor.

För Akademikerförbundet SSR är det en av de mest prioriterade frågorna att jämna ut löneskillnaden mellan män och kvinnor. ■

Manliga personalvetare tjänar nästan 20 hundralappar mer i månaden än sina kvinnliga kollegor. Orättvist, tycker Akademikerförbundet SSR.

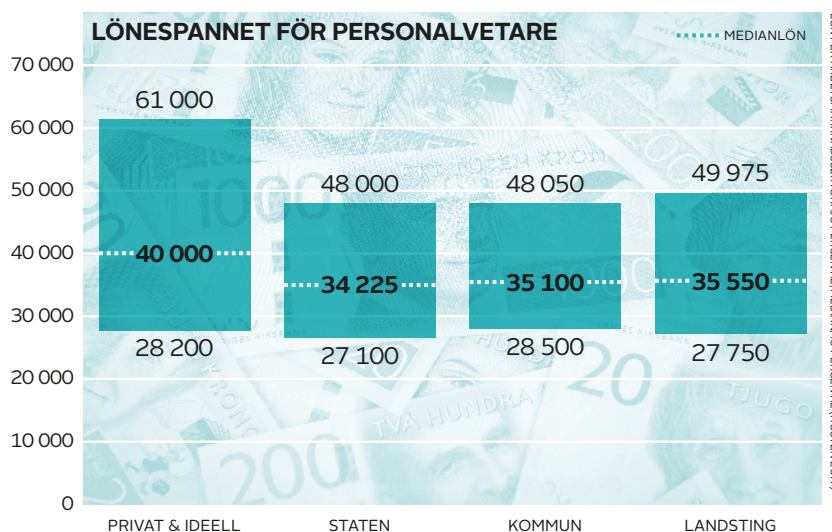
Och lönen då?

Så här ser lönespannet ut för personalvetare. Den streckade linjen är medianlönen.

Kom ihåg att lönestatistik är historiska löner, och att det finns många faktorer som påverkar lönen.

Om du är medlem i Akademiker-

förbundet SSR kan du få personlig lönerådgivning av våra experter på SSR-Direkt inför din löneförhandling. Du har också tillgång till Sveriges största databas för akademikerlöner, Saco Lönesök, där du själv kan ta fram detaljerad lönestatistik. ■

Så här tycker Akademikerförbundet SSR om löner

Lönen ska vara individuell

Den enskildas lön ska bygga på en tydlig och välkänd lönepolitik

Utbildning, kunskap och kompetens ska löna sig

Löneprinciperna ska vara lika för alla

Lönen får inte vara diskriminerande

MER OM LÖN HITTAR DU HÄR

– Mitt nätverk har blivit bredare. Det säger Sarita Fafalia, HR-generalist på Peab Drift och Underhåll, efter att hon gått ett mentorsprogram i Akademikerförbundet SSRs regi.

Sarita Fafalia arbetar med HR på Peab Drift & Underhåll. Hon fick jobbet efter att ha gjort sin praktik och examensarbete på företaget.

– Jag valde praktikplats med omsorg. Jag sökte en arbetsplats där jag kunde få insikt i hur stort och brett HR-jobbet kan vara. Efter examen blev jag anställd på samma arbetsplats, säger hon.

– Det är **viktigt** att vara **engagerad**

Idag arbetar hon mest med arbetsrätt, kompetensförsörjning, rehabilitering och förändringsarbete.

Före Peab studerade Sarita personalvetarprogrammet vid Örebro Universitet, och Sarita betonar betydelsen av att vara engagerad och delaktig under studierna. Själv var hon bland annat vice ordförande för personalvetarnas lokalstyrelse i Örebro, kassör för universitetets personalvetarutskott och studentinformatör för Akademikerförbundet SSR.

– Det underlättar när det är dags att söka jobb om man har engagerat sig och lärt känna människor inom sin egen och andra branscher. Det kan handla om att sitta i styrelser eller vara med i föreningar eller fackförbundens verksamhet under studietiden. För att

inte tala om erfarenheten som jag fått genom att vara aktiv som jag idag har nytta av.

– Det som drev mig att vara engagerad är att jag gjort det jag tycker är roligt och är intresserad av.

Hon har just gått ett mentorsprogram i Akademikerförbundet SSRs regi.

Programmet träffades under nio månader och alla deltagare tilldelades en mentor från näringslivet som de hade kontakt med regelbundet.

– Från början var målet att utveckla mitt ledarskap, men vinsten blev mer än så. Mitt nätverk har blivit bredare och jag har fått träffa kollegor som jobbar med HR som jag annars inte skulle ha träffat. Att nätverka lönar sig, helt enkelt. ■

Varför är det smart att bli medlem redan under studietiden?

Studera. Plugga. Läsa på universitetet. För de allra flesta är det ett stort beslut. Kanske ett av de största beslut du tar under ditt liv.

För även om studentlivet i första hand är utvecklande och roligt, så ligger det också oräkneliga timmar plugg, tentaångest och PM-deadlines bakom en examen. Och när du har fokus på allt det som hör till att studera kan det vara svårt att samtidigt ha koll på och förbereda sig för den framtida arbetsmarknaden.

Där kommer Akademikerförbundet SSR in. Vi jobbar dagligen med att bevaka, utveckla och underlätta din väg från studier till yrkeslivet.

Utbildning ska löna sig; det är vår vision och tillsammans bidrar alla våra 72 000 medlemmar till just detta.

Tillsammans har vi unika möjligheter att bevaka arbetsmarknaden för de yrkesgrupper som ingår i förbundet. Tillsammans sitter vi på kompetens att vara med i utvecklingen av framtidens arbeten för akademiker. Tillsammans kan vi stärka våra professioner.

Svårare än så är det inte. Ett medlemskap i Akademikerförbundet SSR under studietiden är början på något mycket större.

Att dessutom vara liv- och olycksfallsförsäkrad, få fri LinkedIn- och CV-granskning och tillgång till alla våra aktiviteter är inte heller så dumt.

Begmohammed Derakshande-Tomadj
studentombudsman

Felicia Malmqvist
studentombudsman

Akademikerförbundet SSR tycker att

- Personalvetare ska ha en akademisk examen där arbetsrätt, personalekonomi och ett beteendevetenskapligt ämne ingår.
- Personalvetare ska få en enhetlig examenstitel och tydligare yrkestitlar.
- Statliga forskningsresurser för personal- och arbetslivsforskning behöver höjas och öronmärkas.
- Personalvetare och deras HR-kompetens ska tas tillvara i planering, genomförande och uppföljning av övergripande strategisk verksamhetsutveckling.
- Ett etiskt förhållningssätt är viktigt i allt personalarbete. Etiska frågeställningar behöver uppmärksammas kontinuerligt.
- Personalfunktionens chefer ska ingå i ledningsgruppen.

Etisk kod för personalvetare

I ett arbetsliv som hanterar viktiga frågor är det också viktigt med etiska värden. Det är nödvändigt med etisk reflektion, och insikten om detta har ökat under de senaste decennierna.

Därför har Akademikerförbundet SSR tagit fram en etisk kod för HR-arbetet. Den går igenom identitets- och rollfrågor för personalvetare och grundfrågor inom etiken.

Mötesplats HR

Varje år arrangerar Akademikerförbundet SSR Mötesplats HR. Där får du möjlighet att träffa branschkollegor från hela landet för att diskutera och utbyta erfarenheter.

Vässa din egen kompetens genom att lyssna på expertföreläsare och låt dig inspireras av dem som har förmågan att se framåt trots motgångar.

Missa inte ett gyllene tillfälle att nätverka och lära av andras erfarenheter kring viktiga frågor och utmaningar du möter i din arbetsvardag.

En väl investerad hundralapp

Ett studentmedlemskap i Akademikerförbundet SSR kostar bara en hundring för hela studietiden. Bli medlem direkt på akademssr.se/blimedlem eller ring oss på 08-617 44 00. Du kan också Swisha 100 kr till 123 589 61 70. Skriv PERSONNUMMER (10 siffror) mellanslag MAILADRESS i meddelandet, så blir du medlem direkt.

SOM STUDENTMEDLEM FÅR DU

- **En stark röst.** Vi påverkar utbildningen, arbetslivet och samhället.
 - **Koll på dina rättigheter.** Råd och stöd i frågor om anställning, arbetsrätt och löner från våra experter på SSR Direkt.
 - **Chefstidningen.** Du får HR- och ledarskapsmagasinet för akademiker kostnadsfritt i ett år.
 - **Akademikern.** Förbundets tidskrift med reportage och aktuell information om din framtida profession.
 - **Karriärrådgivning.** Var och hur kan du söka arbete?
Hur ska du agera i en anställningsintervju?
Hur ska du löneförhandla?
 - **CV och LinkedIn-granskning.** Svar inom två arbetsdagar med tips och feedback på ditt CV och din LinkedIn-profil.
 - **Sveriges bästa sökverktyg för akademikerlöner.** Kolla löneläget utifrån utbildning, arbete, sektor och position med Saco Lönesök.
 - **Kontakter med arbetslivet.** Vi arrangerar studiebesök, aktiviteter och föreläsningar. Vårt LinkedIn-nätverk ger dig direktkontakt med yrkesverksamma i din bransch.
 - **Kostnadsfri livförsäkring och olycksfallsförsäkring.** Gäller hela studietiden om du är under 40 år.
 - **Inkomstförsäkring.** Du påbörjar kvalifikationstiden redan som studentmedlem. Läs mer på akademssr.se/inkomstforsakring
 - **Billig hemförsäkring för studenter.** Teckna en förmånlig studenthemförsäkring via medlemskapet.
 - **Förmåner och rabatter.** Hela listan finns på akademssr.se.
- Inte medlem än? Välkommen in på akademssr.se/student**

100:-
FÖR HELA
STUDIE-
TIDEN

Akademikerförbundet SSR

Det fackliga yrkesförbundet för beteendevetare, ekonomer, folkhälsovetare, personalvetare, samhällsvetare och socionomer.

akademssr.se @akademssr 08-617 44 00